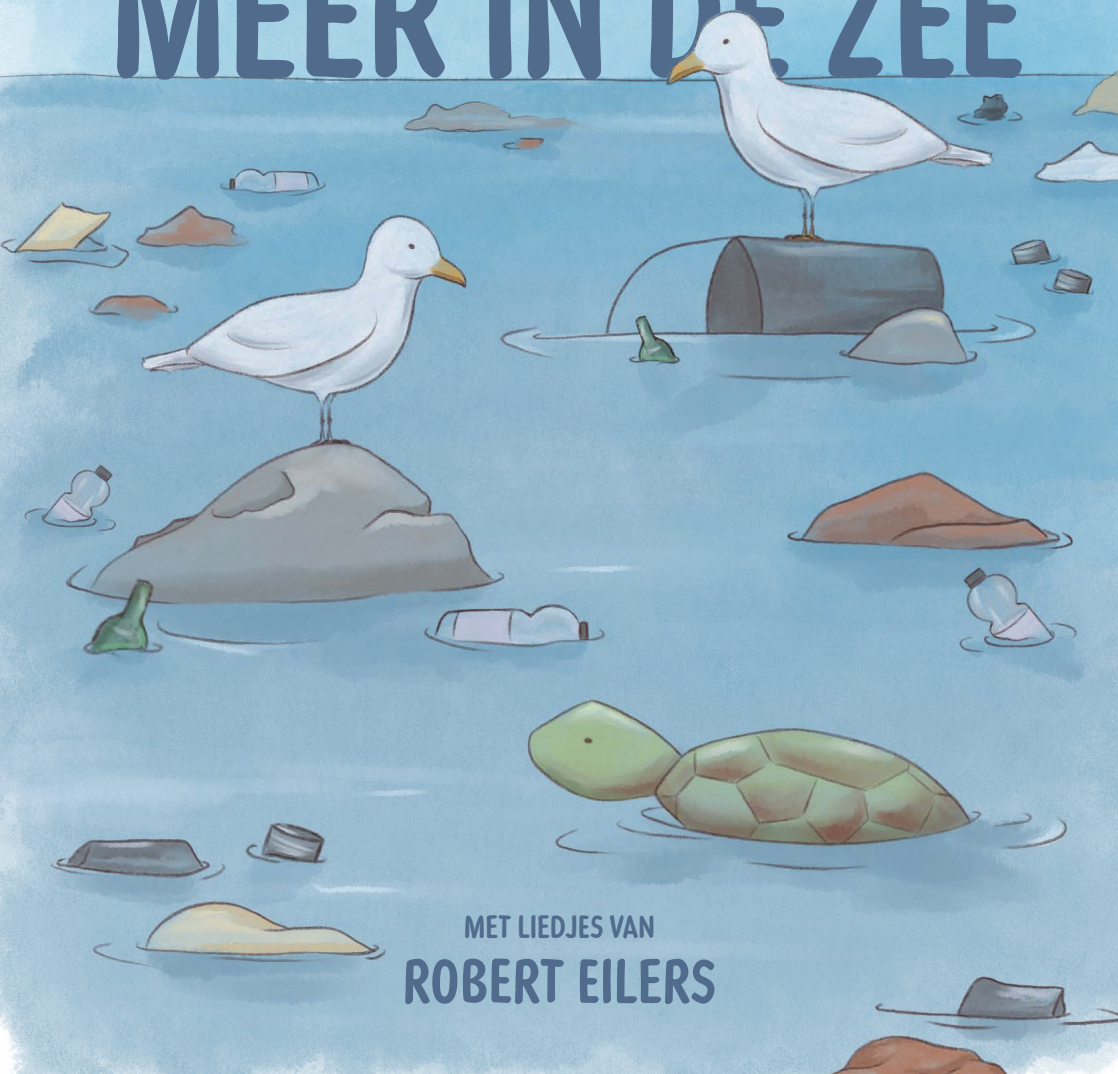

RALF HARDENBERG
MEIKE KREMER

GEEN PLASTIC MEER IN DE ZEE

MET LIEDJES VAN
ROBERT EILERS

Ralf Hardenberg

Meike Kremer

Geen plastic meer in de zee

Muziek

Robert Eilers

Voor Marja Ritterfeld

*Die ons inspireert met haar onvermoeibare inzet en die ons
genereuze steun en voortdurende motivatie biedt.*

© Copyright Ralf Hardenberg 2026

Tekst: Ralf Hardenberg en Meike Kremer

Tekstvertaling: Marja Ritterfeld

Muziek: Robert Eilers

Illustraties: Victoria Booth (Createsome Community GmbH)

Voorwoord

„Opa, ik kan niet in slaap vallen“, klaagt Lise.

„Dat is jammer. Heb je het ook echt geprobeerd?“, vraagt opa.

„Ja! Ik heb heel hard mijn best gedaan. Eerst kwam mama en gaf me een welterustenkus. Dat was heel fijn. Toen heb ik de deken tot onder mijn neus getrokken en me er zo lekker in genesteld, tot ik het warm kreeg.“

„En toen?“

„Toen heb ik mijn ogen dichtgedaan. En gewacht. Ik heb me nog een keer lekker ingekropen, mijn ogen dichtgedaan en aan leuke dingen gedacht.“

„En toen?“

„Ik kon nog steeds niet in slaap vallen.“

„Oké. Je hebt echt je best gedaan en alles goed gedaan, maar het is gewoon niet gelukt, jammer. Dan moeten we iets anders bedenken.“

„Precies! Opa, ik heb een paar boeken meegenomen. Kijk eens, dat van die roze walvis die zijn blauwe zakdoek kwijt is, of dat van die egel met de warrige haren die zo graag stekels zou willen hebben, of dat van de mol, je weet wel, opa.“

„Hm, maar al die boeken hebben we gisteren toch al gelezen. Wat dacht je van een nieuw boek. Een zelfgeschreven boek?“

„Een zelfgeschreven boek? Van jou? O jee.“

„Met muziek, zelf gecomponeerd.“

„O jee, ook nog met muziek, door jou zelf gecomponeerd. Nou goed, opa, wat mij betreft. Maar je moet me één ding beloven: het moet goed aflopen. Want anders kan ik niet in slaap vallen.“

„Natuurlijk loopt het goed af. Alleen tussendoor is het serieus en een beetje spannend. Kom, kruip lekker tegen me aan, trek de deken.“

De oceaan

Ons verhaal speelt zich af aan een enorme blauwe oceaan, waar dieren en planten al duizenden jaren gelukkig leven. Er zijn zoveel verschillende soorten dat niemand ze kan tellen.

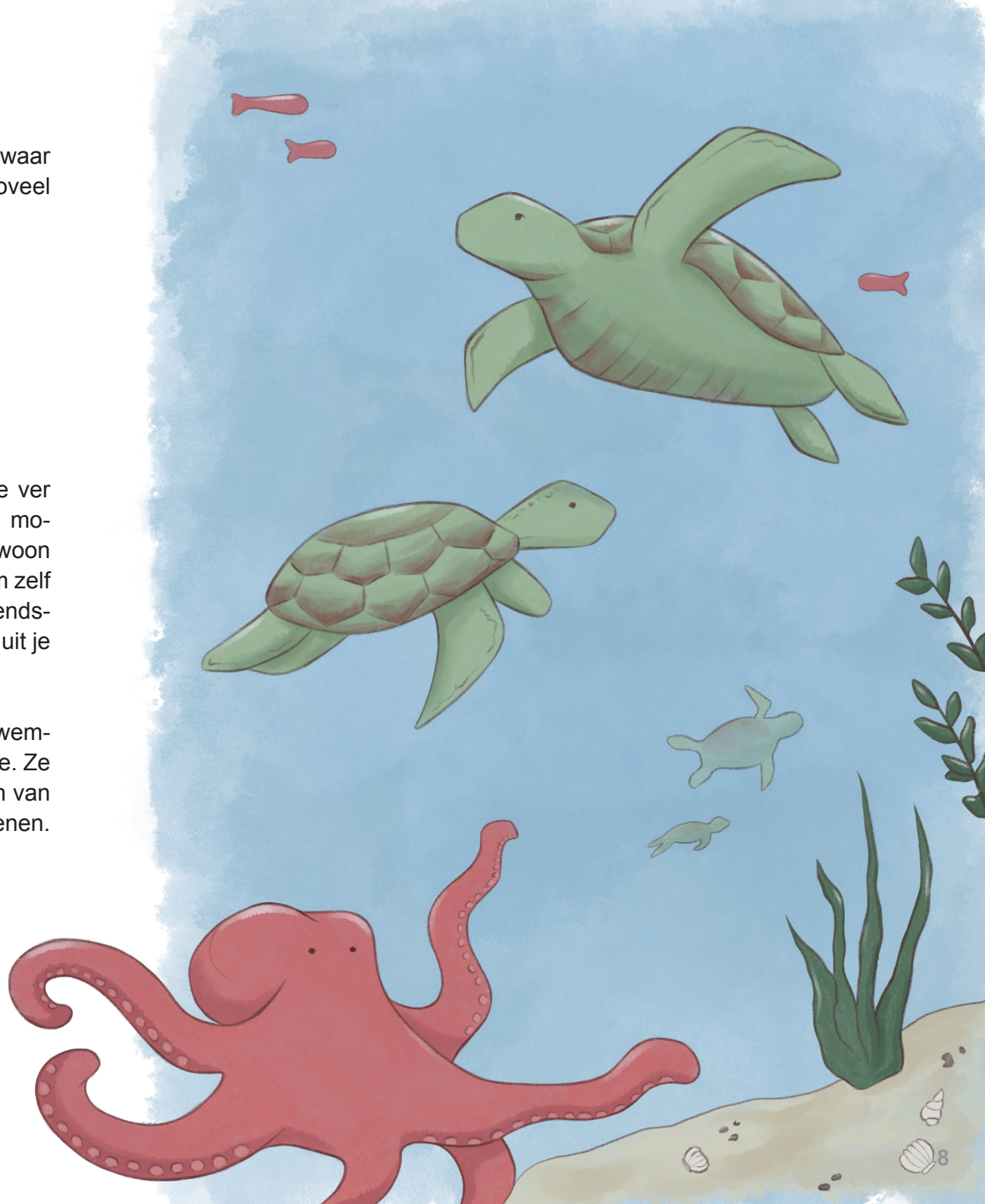
Liedje
„Breedte, diepte, stilte“

Vaak is het water van de oceaan volkomen helder, zodat je ver in de verte kunt kijken. De wezens zweven en bewegen zich moeiteloos. Op en neer met de golven. Sommigen laten zich gewoon meevoeren. Anderen hebben haast om iemand te vangen of om zelf niet gevangen te worden. Dan worden de dieren plotseling razendsnel. Er zijn betoverende vormen en kleuren, zodat je niet meer uit je verwondering kunt komen. Het is een prachtige wereld.

Er zijn luie en ijverige, rustige en hectische zeedieren. Ze zwemmen vlak onder het wateroppervlak of duiken af naar de diepzee. Ze verstoppert zich in het koraal of graven zich in het zand in. Een van deze zeedieren heeft acht armen, drie harten en negen hersenen. Geloof je dat niet? Het is de octopus: luister zelf maar!

Liedje
„Octopuskanon“

Sommige dieren leven zowel in het water als op het strand, bijvoorbeeld de schildpadden. Als ze ouders willen worden, kruipen ze moeizaam het strand op, graven ondiepe kuiltjes en leggen daar hun eieren in. Dat is heel handig, want zo hoeven ze niet meer te broeden; dat doet de zon. Het zand beschermt de kleine schildpadjes en de zon verwarmt ze. Eerst zie je niets. En dan, heel plotseling, op een nacht, komen ze allemaal tegelijk uit. Het wemelt en krioelt, want de kleintjes begeven zich meteen op weg naar de zee. Daar zijn ze veilig, vooral voor de meeuwen. We gaan nu eens wat beter naar een van de schildpaddenfamilies kijken.

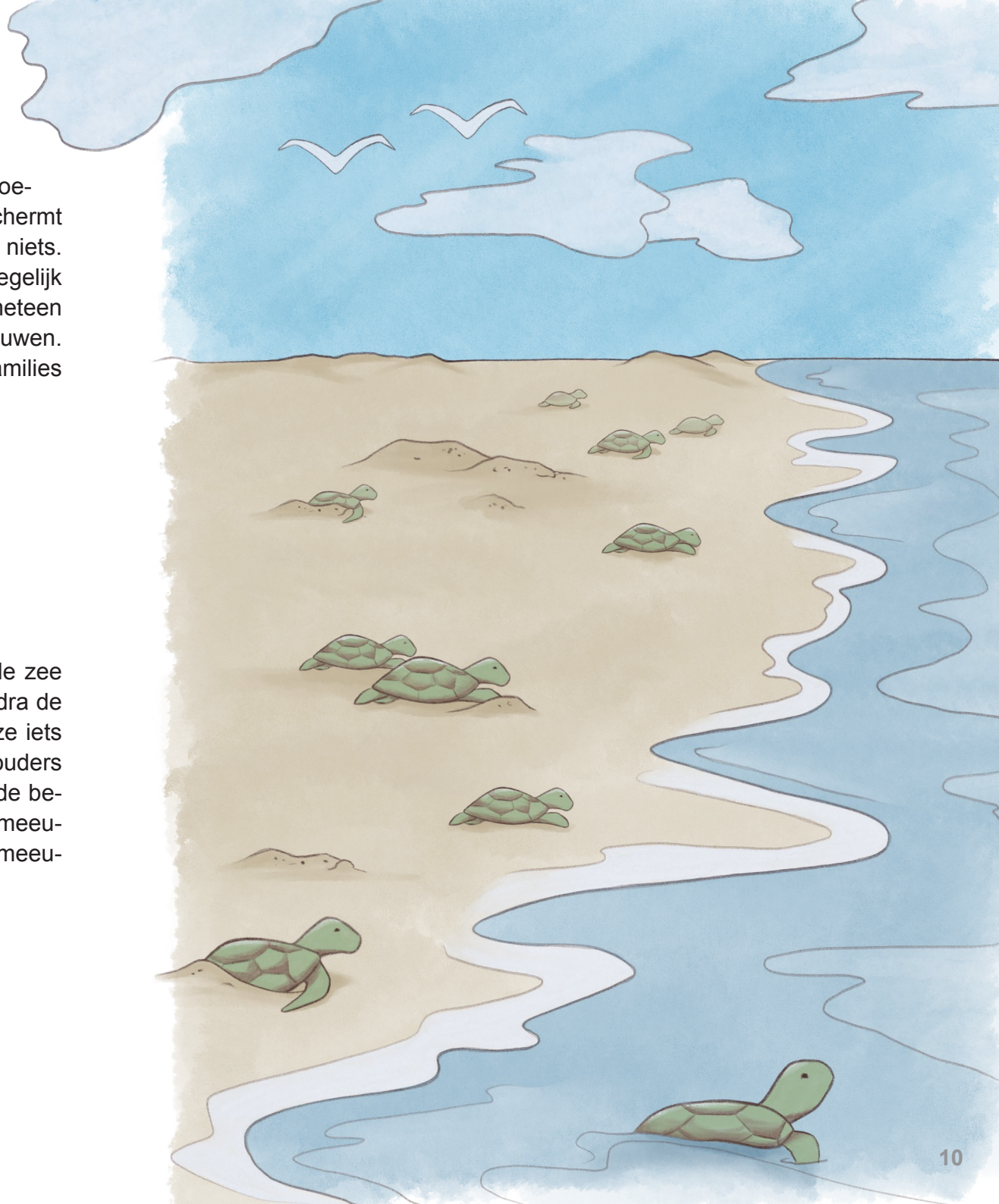

Liedje
„Op growing up“

Nadat de pas uitgekomen schildpadjes allemaal veilig in de zee zijn aangekomen, zijn hun ouders opgelucht en blij. Maar zodra de kleintjes in het water zijn, worden ze overmoedig en willen ze iets beleven. Ze spelen „verdwijnen en verstoppen“ en laten de ouders schrikken. „Kinderen, kinderen, waar zijn jullie toch?“, roept de bezorgde moeder. „Wees voorzichtig, pas op, vooral voor de meeuwen. Jullie schilden zijn nog zo zacht, en de snavels van de meeuwen zijn zo sterk. Blijf alsjeblieft hier, blijf bij mij in de buurt!“

Liedje
„We spelen verdwijn- en verstopplekjes“

Het kleurrijke leven in de oceaan is zo spannend dat onze kleintjes alles vergeten en niet naar hun moeder luisteren. De meeuwen cirkelen al boven hen. Nu wordt het serieus, want de meeuwen hebben enorme honger. Ze hebben al lang gewacht tot de vele kleine schildpadjes uit het ei zouden komen. Hun gekrijs is oorverdovend. Ze schreeuwen: „Honger! Honger! We hebben honger!”

Dan hebben ze ook onze kleine schildpadjes ontdekt. Die zwemmen heel dicht bij elkaar en worden bang. Nu zou het fijn zijn als hun moeder hen zou zien en te hulp zou schieten. De meeuwen komen steeds dichterbij, hun vleugels raken al het wateroppervlak.

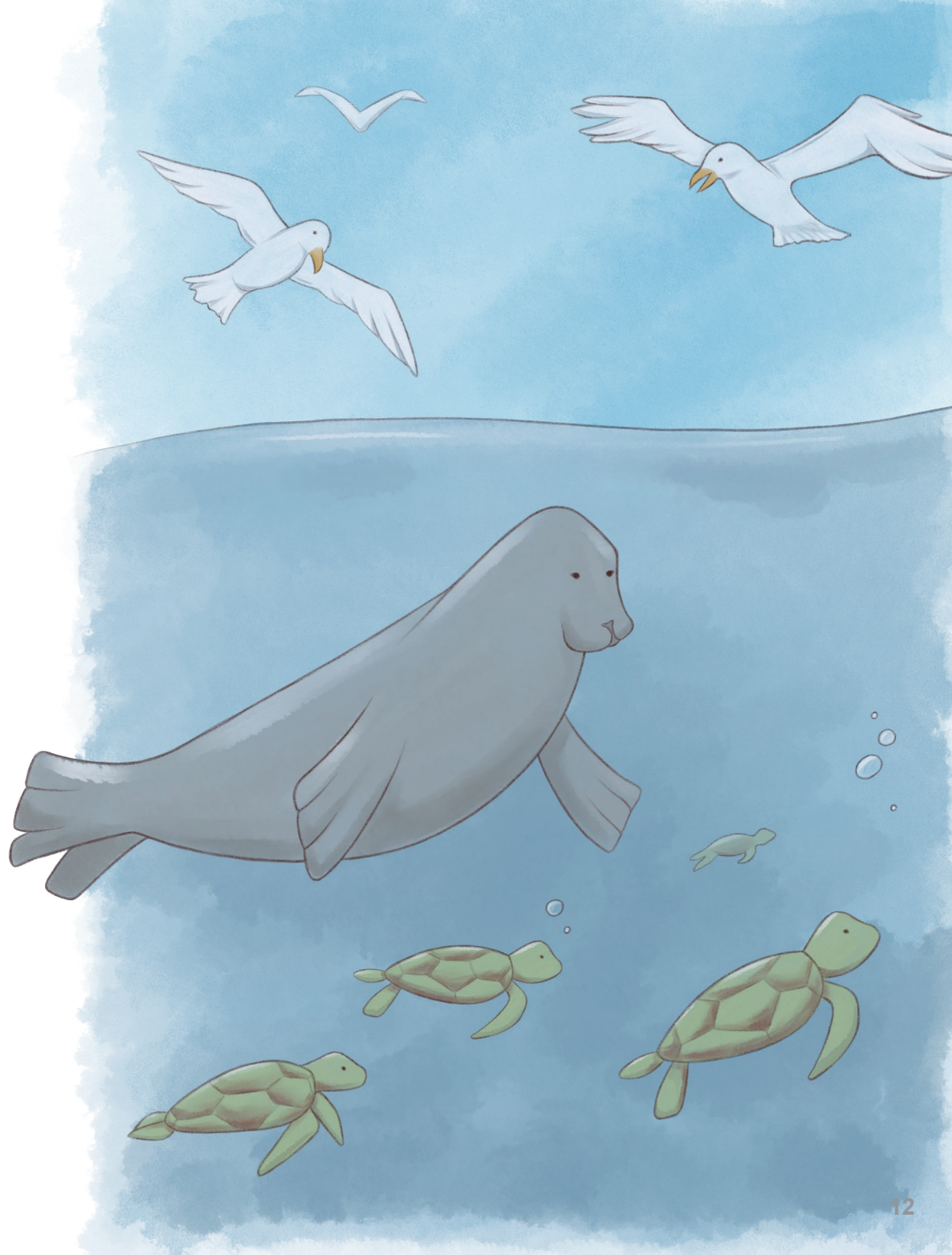

Liedje
„Klik, snavel“

Daar komt de redding: een grote, vriendelijke zeehond snelt toe. Die heeft toevallig een goede dag en speelt zeehondenpolitie. Geschrokken vliegen de meeuwen weg – de zeehond is gewoon te sterk. „Honger, honger, we hebben honger!”, mopperen de meeuwen.

Ze vliegen weg, snel weg van de gemene zeehond. In de verte ontdekken ze een mensenwoning die helemaal vol ligt met afval. En meeuwen zijn dol op afval, want daar is altijd wel iets lekkers te eten.

De schildpaddenkinderen zijn erg opgelucht. Ze vinden de zeehond geweldig en helemaal niet gemeen.

De familie Hempel – of: Weg met de rommel

Stel je eens voor dat je geen zin hebt om je kamer op te ruimen. Dat is niet moeilijk, toch? Maar stel je voor dat je er de hele dag helemaal geen zin in hebt, en de volgende dag ook niet. Het zou je niet storen als alles overhoop ligt en door elkaar vliegt en je niets meer kunt vinden.

Stel je verder voor dat je ouders ook geen zin hebben om op te ruimen of het afval weg te brengen. Niet één dag of één week, maar altijd.

Ze hebben al heel, heel lang niet meer opgeruimd of het afval weggebracht. Zo lang dat er overal in de woning afval en vuil rondsluist. Zo veel dat zelfs de vuilnisbak door al het afval niet meer te zien is. Zo is het bij de familie Hempel.

Hun afval stinkt en trekt de hongerige meeuwen aan. Ze schreeuwen: „Honger, we hebben honger! Ruiken jullie het ook? Afval, lekker afval!“

Moeder Hempel schreeuwt luid: „Ik kan de vuilnisbak niet meer zien! En bovendien zijn hier alleen maar gulzige meeuwen!“ Maar vader Hempel en hun zoon Ottokar zijn alleen maar geïrriteerd: „Wat is het probleem?“, vraagt de vader. „Als de vuilnisbak niet te zien is, hoe wil je dan weten dat hij vol is?“ Ze jagen de meeuwen weg.

Dochter Nele zit zoals altijd op haar stoel boeken te lezen en kijkt op. „Nu wordt het spannend“, denkt ze. Ze vindt de rommel en al dat stinkende afval al lang vreselijk.

Plotseling krijgt de moeder een idee: „Het afval moet weg!“ Iedereen schrikt. Moet het afval weg? Maar hoe moet dat dan?

Vader Hempel wil maar één ding: rust. Hij kent de vuilnisman Heinrich Dreckweg. Die kan hij bellen, dan komt hij langs met zijn vuilnisman-assistente Isa. Ze halen al het afval op en voeren het af: „Hup, het appartement is opgeruimd en al het afval is verdwenen!“

Vader Hempel vindt zijn idee zo goed dat hij meteen zijn mobieltje pakt en de vuilnisman Heinrich belt.

De oplossing is nabij! Vader Hempel leunt ontspannen achterover. Nu wil hij eindelijk een nieuw flesje cola, zo dorstig is hij van al dat denken en praten. Hij gooit een lege plastic fles op de afvalberg achter zijn bank.

Er wordt aan de voordeur gebeld. Moeder doet open.

Heinrich Dreckweg – of: De grote klus

Heinrich Dreckweg staat al in de woning, zijn vuilnismeisje staat verlegen achter hem. „Mijn naam is Heinrich Dreckweg van het bedrijf Ruck-Zuck-Dreck-Weg, onze naam zegt het al,” stelt hij zich voor. „En dit is mijn vuilnismeisje Isa, zij helpt me een beetje. Hoe kunnen we jullie van dienst zijn?” Hij kijkt rond in de woning en is behoorlijk verbaasd. Zelfs hij heeft nog nooit zoveel afval in een woning gezien. „Dit wordt een grote klus“, denkt hij bij zichzelf, „dit wordt niet goedkoop“.

Isa begint al het afval op te ruimen. „Sneller, sneller”, snauwt Heinrich. Zelf helpt hij geen spatje. Isa propt al het afval in grote zakken en sleept die, als ze tot de rand vol zijn, de deur uit. Eindelijk is alles opgeruimd. Iedereen is verbaasd. Zo netjes is het hier nog nooit geweest. De vuilnisbak is weer te zien! Hij is leeg.

Heinrich grijnst en incasseert het geld, veel geld! Dan zegt hij: „Nu is alles in orde, jullie kunnen weer boodschappen gaan doen, de boodschappen uitpakken, verpakkingen verscheuren, afval rondgooien, totdat de woning er weer net zo rommelig uitziet als daarnet. Dan bellen jullie ons gewoon weer, wij komen langs en halen alles weg. Keer op keer, steeds weer! Maak je geen zorgen, ga gewoon zo door.”

Liedje

„In een handomdraai is de rommel weg“

Heinrich en Isa willen vertrekken. Isa moet nog twee bijzonder zware, laatste zakken naar buiten brengen.

Plotseling springt Nele op en roept: „Waar brengen jullie het afval naartoe?“

Liedje
„Stop“

De vader en Heinrich worden erg boos. „Zwijg, Nele! Dat gaat je helemaal niets aan! Helemaal niets. Stel geen domme vragen. Lees niet zoveel in je oh zo slimme boeken!“

Heinrich en Isa verlaten de flat. Isa sleept de zware vuilniszakken naar het strand. Heinrich is blij: „Dat is toch een goede zaak, een geweldige zaak. We halen het afval bij de mensen op en laten ons daar heel goed voor betalen. Ik laat Isa werken, zij verzamelt het spul en brengt het naar het strand. Dan gooien we alles in zee, dat kost niets.“

De twee hebben niet gemerkt dat Nele hen stiekem is gevolgd en hen in de gaten houdt.

Het plastic afval wordt in zee gegooid

Onze schildpadden zijn inmiddels al wat groter geworden. Kleine schildpadden groeien namelijk heel snel. Ze spelen vrolijk tikkertje.

Ze kijken toe hoe Isa het afval uit het huis van de Hempels in zee begint te gooien. Het wordt steeds meer. Eerst spelen de kleintjes met het plastic, gooien het in de lucht, jongleren met de flessen. Maar dan wordt het steeds krapper. Overal drijft plastic. Er is nauwelijks nog ruimte om te zwemmen. En het stinkt en het is giftig. Wat moeten ze nu doen? Ze worden vreselijk bang: tegen zoveel afval is geen redding mogelijk, er is geen ontkomen aan.

Nele heeft alles vanuit haar schuilplaats gadegeslagen, nu houdt ze het niet meer uit. Ze schreeuwt: "Stop er onmiddellijk mee, de zee sterft! Jullie kunnen toch niet al dat afval in de zee gooien! Dat is toch het thuis van de schildpadden! Weten jullie dan niet hoeveel afval er daarbuiten al ronddrijft? Het afval verzamelt zich tot eilanden die zo groot zijn als Europa. Het zijn enorme hoeveelheden. Ze doden al het leven in de zee.

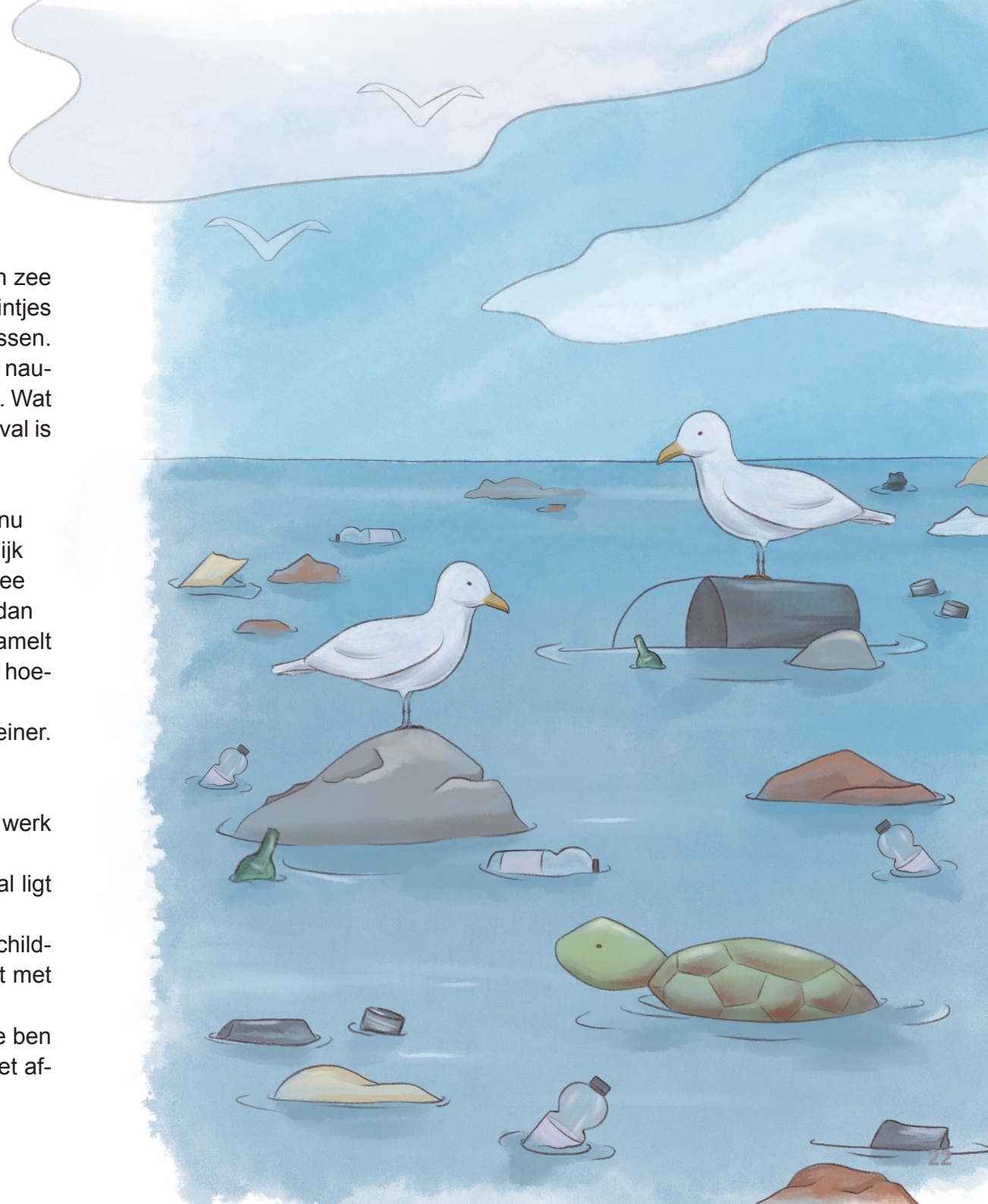
Het plastic verdwijnt nooit, het wordt alleen maar steeds kleiner. Microplastic heet dat spul en het maakt ons allemaal ziek!"

Heinrich wordt boos: „Je bent gek, Nele, laat ons rustig ons werk doen.“

„Kom,“ zegt hij daarom tegen Isa, „laten we gaan. Al dat afval ligt toch al in de zee.“ Hij draait zich om en verdwijnt.

Isa aarzelt, ze kijkt naar de zee, naar al dat afval. Ze ziet de schildpadden, die helemaal wanhopig zijn. Het hele strand is bedekt met afval. Er is geen plek meer voor schildpadnesten.

Nele gaat naast Isa staan en kijkt haar recht in de ogen: „Wie ben je, meisje?“, vraagt ze, „waarom doe je dit? Waarom gooi je het afval in de zee?“

Twée vriendinnen

„Ik ben het vuilnismeisje“, zegt Isa, „afval is mijn leven! Ik leef van afval. Afval ophalen, afval wegbrengen, afval in zee dumpen. Dat is alles wat ik kan. Heinrich bepaalt dat zo. Heinrich is rijk, ik ben arm. Maar ik kan tenminste leven, overleven. Alleen dankzij het afval. Weet je, Nele, soms denk ik dat er overal afval is, het kleeft aan me, ik stink naar afval, ik ben afval.“ Isa huilt.

Liedje
„Dreckweg meisje“

Nele loopt voorzichtig naar haar toe: “Dat is niet waar, lieve Isa. Je bent veel meer dan afval. Je bent Isa. Je hebt trouwens net een vriendin gevonden, namelijk mij, Nele.”

Isa stopt met huilen en kijkt Nele aandachtig aan. „Een vriendin, Nele, een vriendin?“, vraagt ze, „dat kan niet, ik heb nog nooit een vriendin gehad.“

Liedje
„Je werd gemist“

Nele loopt langzaam naar Isa toe, raakt haar voorzichtig aan, veegt wat afval van haar kleren en strijkt door haar warrige haar. Dan omhelzen de twee meisjes elkaar. Dat voelt heel fijn.

Stop meteen, de zee sterft!

Liedje

„Stop onmiddellijk! De zee sterft“

Geloof het of niet, maar plotseling stormen er van alle kanten kinderen het strand op. Ze vormen een grote, beschermende cirkel rond Nele en Isa.

„Ssst“, sist een van hen. Iedereen luistert. „Luister naar me, ik heb een idee, een echt geweldig, uniek idee.“ Het slimme kind fluistert zijn idee aan de anderen toe. Dan verdwijnen ze even en halen hulp.

Liedje

„Geen plastic meer“

Even is het volkomen stil. Alleen Isa en Nele staan samen op het strand. Twee vriendinnen.

Maar deze rust duurt niet lang. De kinderen komen terug en ze hebben veel vrienden meegenomen.

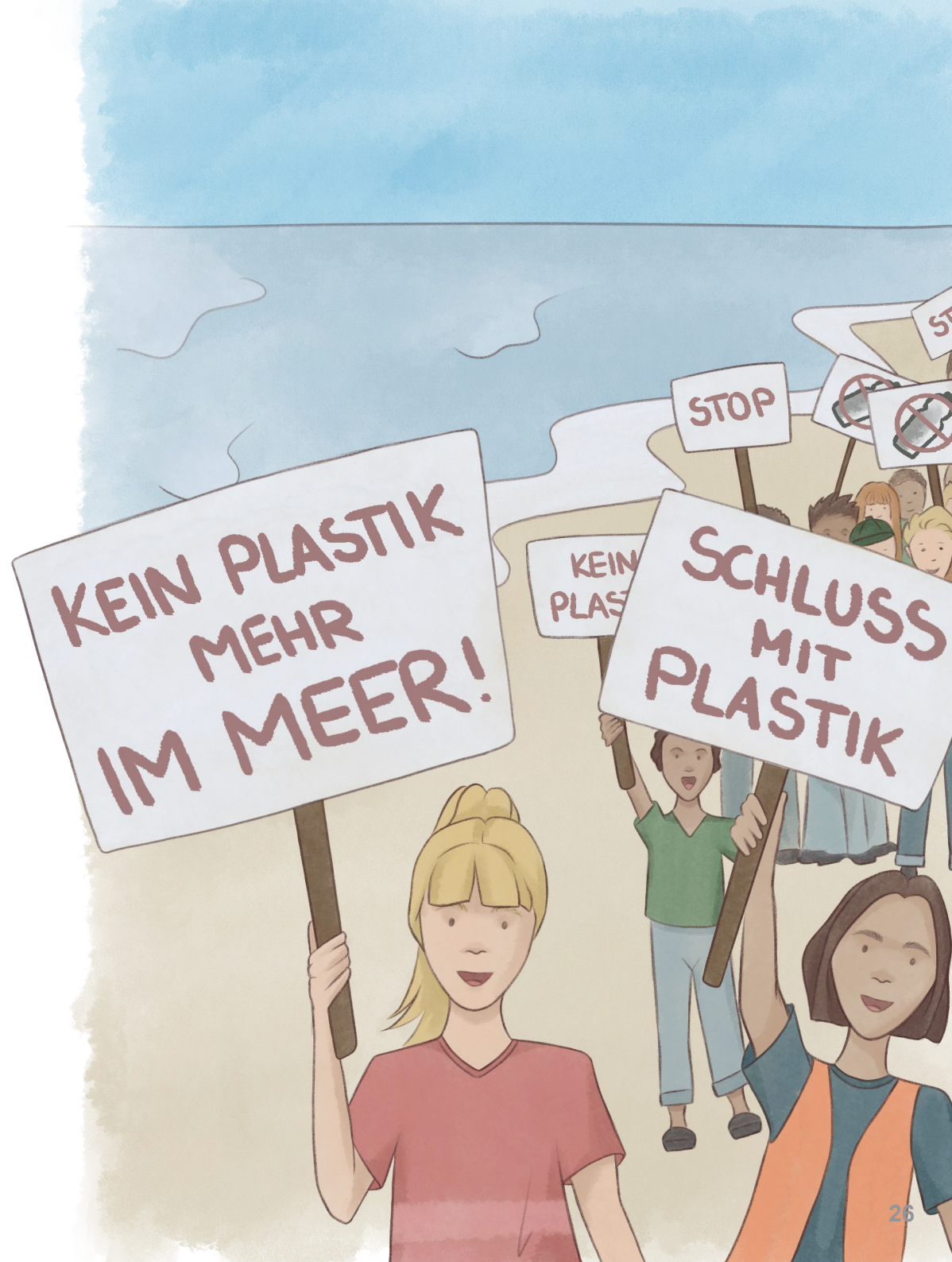
Ze hebben enorme kleurrijke spandoeken geschilderd. „Weg met plastic! Laat het plastic verdwijnen, maar niet in de zee! Laat de wereld over voor ons kinderen!“ staat er op de spandoeken, in alle talen van de wereld.

De kinderen protesteren luid. Want ze zijn erg boos. De woede maakt hen vindingrijk en hun protest is uiteindelijk overal ter wereld te horen.

Liedje

„Geen plastic meer in de zee“

De toekomst

En houd je nu maar goed vast: plotseling komt de toekomst naar de kinderen op het strand toe. En weet je hoe die eruitziet? Als drie volslagen rare snuiters met gekke kapsels en opvallende kleren. In hun hand houden ze „Galaktofone’s“ vast; daarmee bel je in de toekomst.

„Wij zijn het: jullie toekomst!“, roepen ze: „het is vijftientig jaar later. We weten hoe het verder is gegaan met het afval en de zee en haar bewoners.“

Tegelijkertijd bellen ze met iemand, ergens daarbuiten in het universum. „Hallo, hallo: je gelooft niet hoe jong iedereen hier eruitziet. Waanzinnig!“, vertelt de eerste, die met het groene haar. „Het liefst zou ik ze alles over de toekomst vertellen, maar ik mag natuurlijk niet alles verklappen.“

„Maar één ding mogen we wel verklappen: jullie kinderen hebben het voor elkaar gekregen. Jullie ouders hebben naar jullie geluisterd. Ze hebben het plastic niet meer in de zee gegooit. En nu is het vuil weg en zijn de oceanen weer schoon. Jullie kinderen zijn zo geweldig! Het is gelukt omdat jullie vrienden zijn geworden en samen hebben opgetrokken met kinderen van over de hele wereld“, zegt degene met de vreemde hoed blij.

„De dieren zijn teruggekomen en betoveren de zeeën. Ook de stranden zijn weer schoon. De schildpadden kruipen over het zand en leggen hun eieren. En hop, op een nacht komen de kleine schildpadjes uit, suizen de zee in, spelen verstoppertje en ontkomen aan de meeuwen. Al dat kleurrijke leven is teruggekeerd“, vertelt de meid met het roze kapsel enthousiast. „Dat weten we heel goed, want wij zijn jullie toekomst“, zeggen ze alle drie blij. Maar dan gaat hun galaktofon en moeten ze snel afscheid nemen; „Tot straks!“

Liedje
„Tot eerder“

Wasser

Wat spannend!

Nadat de drie toekomstbeelden zijn verdwenen, verschijnt er in het heden een nieuw wezen. Het is een dromerig meisje, geheel in het wit gekleed. Met lang zwart haar, een heel lichte, bijna witte huid en rode lippen. Ze staat stil en ernstig. Iedereen draait zich naar haar toe en luistert naar haar.

Ze vertelt over de betekenis en schoonheid van het water. Maar luister zelf maar.

Water is helder, overal dichtbij.

Water is gewoonweg prachtig!

*We houden van het natte,
het is zo leuk!*

*In het meer bij maanlicht is het stil,
in de storm van de oceaan raast het schril.
Het druppelt en sist, het ruist,
het klotst, het stroomt, het krult.*

*Soms vredig, soms met vernietigende kracht,
Wat het leven ruimte en ondergang schenkt.
Water is de koele frisheid in het meer,
Water is wit in de winterse sneeuw.*

*Water is de regen die druppelt,
Aangenaam tegen ons raam tikt.
Water is warm in het bad,
water reinigt, als ijs is het glad.*

*Met water hebben jullie ons gedoopt, het is heilig,
water stort als een waterval het dal in, donderend, haastig.
Uit water zijn de tranen die we voelen,
onze ouders zien ons, troosten ons, voelen ons..*

Jullie vervuilende afval drijft in het water.

Kijk maar eens: het wordt steeds erger:

Vaten vol worden in zee gedumpt.

Een verwoeste toekomst, die ons is toevertrouwd.

*De planten en de dieren sterven,
Willen jullie ons dat echt zo nalaten?
Water is nat, water is leuk!
Water is helder, water is prachtig!*

*Gillend springen we erin.
Dat vinden we geweldig, helemaal top.
Onze lichamen, die zwemmen,
glijden als glibberige vissen,
door de heldere, frisse koelte.*

*Met het water begon al het leven,
jullie vinden het in elke cel, elk orgaan.
Zonder water kan er geen leven
op deze prachtige aarde ontstaan.*

Liedje
„Water!“

We gaan aan de slag!

Nele schudt haar hoofd. „Dat klinkt allemaal heel mooi, maar... we hebben nog zoveel te doen. We weten nu weliswaar dat het plastic in de toekomst uit de zeeën zal zijn verdwenen. Maar daarvoor moeten we nu, in het heden, echt iets doen, zodat het geen droom blijft. Kom, we gaan beginnen!“

Alsof ze een bevel hebben gekregen, rennen de kinderen weg en beginnen het afval op te ruimen.

Ze roepen naar hun ouders: „Luister naar ons, kinderen! Koop niet zoveel! Gooi niet zoveel weg. Repareer ook eens iets. Of gebruik het plastic om er nieuwe dingen van te maken. Precies, iets nieuws, iets moois!“

Isa straalt en begint meteen een kunstwerk van plastic te bouwen.

Liedje
„Luister naar mij“

De volwassenen luisteren naar de kinderen. Ze worden heel verdrietig. Zoals ze het tot nu toe hebben gedaan, was het niet goed. „Kom, laten we dat veranderen, de stranden en zeeën weer schoonmaken en naar onze kinderen luisteren“, beloven ze. Bij de kinderen is de wereld in goede handen.

Dan beginnen ze samen het strand op te ruimen en het plastic op te rapen.

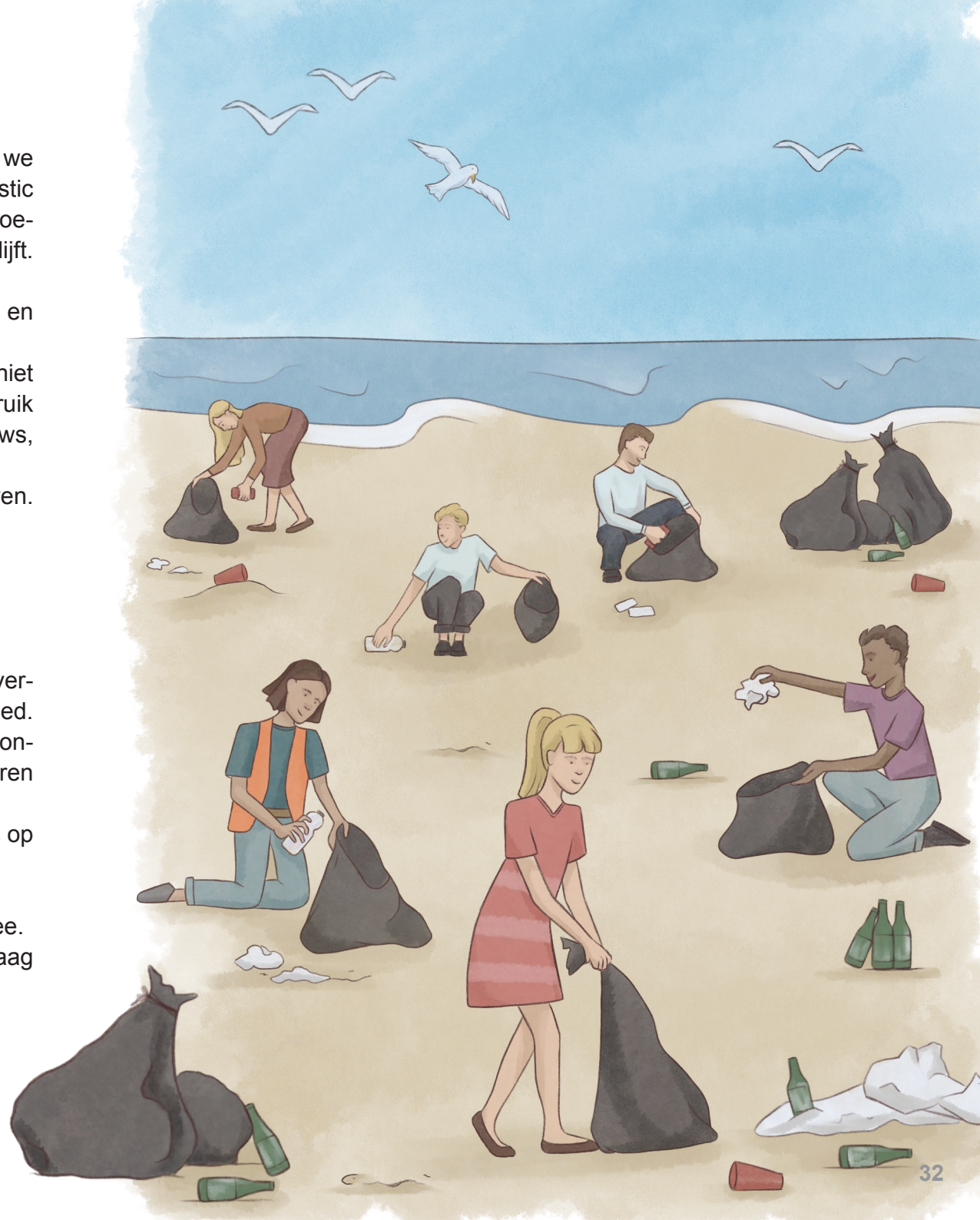
Als je goed kijkt, zie je dat zelfs de familie Hempel meehelpt.

De kinderen beginnen te zingen en de volwassenen zingen mee.

„Kom, sta eens op! Neem ook je vrienden mee. Wat je vandaag aanpakt, wat je morgen doet, dat loopt dan goed af!“

Liedje
„Kom, sta op en dans met mij“

Einde

„Welterusten, kleine Lise!“

„Hé, opa. Dat was een heel mooi verhaal. En dat is heel mooie muziek, zelf gecomponeerd. Door mijn opa! Ik heb al een favoriet liedje. Dat is helemaal voor mij alleen.“

Opa is moe van al dat voorlezen en Lise in zijn armen houden.

„Hé, opa.“

„Ja, Lise.“

„Ik denk dat ik niet in slaap kan vallen.“

„En als je het echt probeert? De dekens tot onder je neus trekken, lekker onder de dekens kruipen en je ogen sluiten?“

„Nee, nee, ik weet zeker dat dat niet gaat lukken.“

„Wat kunnen we dan doen?“

„Hmmm!“

„Hmmm?“

„Alsjeblieft, opa, nog één keer!“ „Nog één keer? Beloofd?“

„Hmmm!“

Musical

„Geen plastic meer in de zee“

